42. évfolyam, 32. szám. Ára 20 fillér. Celldömölk, 1944. augusztus 5.

Kemenesalja

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő: HORVÁTH LAJOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, Szentháromság-tér 2.

Történelmi hullámverés.

A tenger mindig gyönyörködteti az embert. Ha szélcsend van tükörsima a felszíne és a magasságos ég kéklő kárpitját tükrözteti vissza. Nincs megnyugtatóbb látvány a végtelen vizek zavartalan nyugalmánál. De még lenyügözőbb a tenger akkor, ha a szélvihar megzavarja nyugalmát. Ilyenkor feltarajosodnak hullámai és zúgó moraijással hömpölyögnek a partok felé, mintha bosszút akarnának állni mindenen és mindenkin. Félelmetes és az emberek szemében értelmetlen játékot úznek ilyenkor a hullámok egymással. Egyik hullám a másik után dühöngve csap a part felé, hogy azután szinte porrá zúzódva húlljon vissza a közös hullámsirba. Akár csendes a tenger, akár viharos, sohasem unalmas az ember előtt.

Az emberi élet eseményei is sokszor hasonlítanak a nagy vizek játékához. Egyszer csendben peregnek az évek minden különösebb zavaró körülmény nélkül, máskor pedig förgetegek és viharok kavarjak össze az élet eseményeit. Akár béke honol a földön, akár háboruk szele süvölt, az élet mindig magán viseli az örök emberi bélyeget. Annyira feltünő jellemző sajátság ez, hogy az oknyomozó történetirás atyja, Thukydides már Kr. sz. előtt az V. században tételként hangoztatta, hogy az emberi élet eseményei évszázadok múlva ugyanúgy vagy hasonló módon fognak megismétlődni. Ha igaz az ókori legkiválóbb görög történetirónak ez a megállapítása, akkor valóban úgy kell forgatnunk a történelem lapjait, hogy előre tanuljunk a régmult eseményeiből.

Magyar vonatkozásban az évszázadok gyűrűzése az idén egy szomorú, de nagyon tanulságos eseményt hoz felszínre. Kilencszáz esztendő eseményei zúgtak már el az idő partlanan Óceánján azóta, hogy gyászos véget ért Aba Sámuel, az első magyar trónbitorló király. Úgy érezzük hogy meg kell emlékeznünk az ő halálának 900. évfordulójáról. Életének meddő küzdelme ugyanis főbbször vont már hasonló hullámverést a magyar történelemben, egyénisége és cselekvésmódja pedig sokszor megmutatkozik a magyar életben.

Aba Sámuel nádorispán sógora és legbizalmasabb embere volt Szent István királynak. Szent István halála után részben az Árpád-ivadékok mellőzésének, részben pedig az özvegy Gizella királyné javainak visszaszerzésének ürügyével szembefordult királyi sógorának végső akaratával: kijelölt utódát elüzte és engesztelhetetlen elle[illegible] került régi barátaival. Jogcíme nem volt az uralkodásra, hanem csak személyes barátai erőszakolták ki királlyá választását. Háromévig tartó uralkodása alatt vért vérre, bűnt bűnre halmozott és — a krónikás megjegyzése szerint — „kegyetlenül dühöngött a magyarok ellen", mig 1044. július 5-én a győrmegyei Ménfő mellett elvesztett csata meg nem pecsételte sorsát.

A történelem hullámverése sokszor felkavarja a magyar életben az oktalan nagyravágyást és a féktelen szenvedélyt, amelynek következtében kegyetlenül dühöng magyar a magyar ellen. Aba Sámuel halálának kilenc-évszázados fordulója figyelmeztessen minden igazán magyarul érző embert arra, hogy kerüljük az irígy nagyravágyásnak minden olyan rut megnyilatkozását, amely gyűlöletet szít magyar emberek között. Most a Beszkideknél és a Tatár hágónál rohamoz az ellenség. Végzetes dolog lenne, ha ezekben a súlyos időkben nem értenénk meg a történelem hullámverését és abasámueli lelkülettel kegyetlenül dühöngene magyar a magyar ellen. (dnv.)

Egy hatalmas új szervezet a magyar ipari munkások részére.

A hivatalos lap egyik legutóbbi száma rendeletet közöl, amely egységes szervezet létesítését irja elő a magyar iparban dolgozó szellemi és testi munkások részére. A Magyar Ipari Munkások Országos Szövetsége elnevezéssel megalakuló szervezet célja a magyar ipari munkások nemzeti és keresztény szellemben való összefogása jogos érdekeik megvédése érdekében. A Budapesten felállitandó központon kivül a helyi körzetekben az ipari munkások részére helyi egyesületeket kell alakitani. A szervezet politikai működést nem fejthet ki, azonban a munkásokat politikai jogaik gyakorlásában nem korlátozhatja — a szervezeten kivül. Az új szervezetben a tagság kötelező. A rendelet hatálybalépésével a jelenleg működő munkásszervezetek a Magyar Ipari Munkások Országos Szövetségének tagjaivá válnak, azonban működésüket egyelőre folytathatják.

Ennyi a száraz tény.

Ha azonban egy kicsit mélyebben nézünk a rendelet száraz paragrafusai mögé, joggal megállapithatjuk, hogy ezen rendelet az ország egyik leghatalmasabb szervezetét van hivatva életre hivni. Egy olyan munkásszervezetet, amelynek nemcsak a testi munkások a tagjai, hanem mindenki, aki az iparban bérért akár testi, akár szellemi munkát végez. Vagyis egyenlő jogu tag lesz az új hatalmas szervezetben a segédmunkás ép ugy, mint a cégvezető, vagy igazgató. Ezen körülményt annyival is inkább örömmel kell üdvözölnünk, mert ez is egy lépést jelent annak a beláthatatlan választófalnak megszüntetése felé, amely olyan élesen elválasztotta eddig a testi és szellemi munkások tömegeit. Az együttmunkálkodás aztán szükségszerűen kell, hogy rádöbbentse mindkét táborba tartozó munkásságot, hogy a termelés szempontjából egyik sem nélkülözhető, s mindkét félnek szüksége van a másik fél segitségére, munkájára. Ha pedig ez bekövetkezik, s a munkásság két hatalmas táborban egymásra találva, egymás kezét szorosan markolva szolgálja az általános munkásérdekeket, az eredmény nem maradhat el.

A másik nagy lépés, amelyet a rendelet jelent: megszünteti a munkásság kiszolgáltatottságát a nagytőkével szemben, mert mindenütt és mindenkor egységesen tud vele szemben fellépni, ha érdekei megvédése úgy kivánja. Valljuk be magyar becsületességgel, hogy az eddigi munkásszervezetek hiányával voltak ennek a munkás szempontjából oly fontos egységnek, s ha itt-ott tudtak is valami eredményt elérni, az az egyetemes munkásság szempontjából igen csekélynek mondható. A régi munkásszervezetek legtöbbnyire politikai alapon voltak szervezve, s igy nemcsak az erősebb tőke, de egymás ellen is hadakoztak, sőt nem egyszer késhegyig menő harcot vivtak. Az új szervezet eleve kizárja kebeléből a politikát, s nem engedi meg, hogy a munkástömegeket különféle politikai pártok a munkásszervezeteken keresztül próbálják a napi politika sekélyes és nem [illegible]

Mindnyájan emlékszünk még arra, amikor egyes szocdem és kommunista munkásszervezetek néhány véresszáju agitátor — legtöbbször zsidó — politikai érvényesülésének ugródeszkává váltak, anélkül, hogy a magyar munkástömegeknek ebből a legcsekélyebb hasznuk lett volna. Természetes azonban, hogy a tilalom csak az új szervezeten belül érvényesülhet, s azon kivül minden munkás szabadon élhet politikai jogaival.

A rendelet, egyébként, mint azt Szász Lajos iparügyi miniszter nyilatkozatában kilejezte: „nagy lépest jelent nemzetgazdasági életünk és társadalmunk önkormányzati alapon való megszervezése irányában, azzal a végső céllal, hogy a gazdasági élet igazgatását a nemzetgazdaság autonom szervei végezzék és az állam csak a legfelsőbb irányítás, valamint az összhangbahozatal feladatát lássa el, amivel a nemzet összes egyéni kezdeményező erejének mozgósításán kivül a túlterhelt állami adminisztráció könnyítését és ezzel az igazgatás gyorsítását és hatásfokának megjavitását is elérjük. Ennek a fejlődésnek a rendelet egyik legfontosabb láncszeme, mert az új, egyetemes munkásszervezet révén a magyar életnek eddig nem értékelt hatalmas tényezőjét intézményesen beilleszti a magyar élet keretebe, ahol munkásságunk az őt megillető fontos helyen gyümölcsöztetheti mérhetetlen energiáját és már a multban is sokszor megnyilvánult kitünő képességeit, őserejü tehetségét a saját, a családja és az egész nemzeti közösség javára, a haza üdvére.

A kommunizmus és a katolikus felfogás összeegyezhetetlen.

A Vatikán lapja a közelmultban cikket közölt Mariano Cordovani tollából. „Katolikus kommunisták" cikkében rámutat arra, hogy a megszállt Olaszországban a megszállók részéről „katolikus kommunista pártot" hivtak életre, mely fiatalkoruakból alakult. E párt tagjai állitólag szociális reformra törekednek, ugyanakkor azonban katolikusok akarnak maradni. „A katolikus dogmának megvan a maga erkölcse" — irja Cordovani. — „A katolikus erkölcstant a kommunizmus háttérbe szoritaná. Ha ezek a csoportok nem változtatják meg magatartásunkat, kockára teszik katolikus hitüket."

Amikor még magyar zarándokok jártak Normandiában.

Normandiai utazás Lisieuxba: Szent Terézke városába.

Két hónap óta gigászi küzdelmek szinhelye lett Franciaországnak északnyugati tartománya: Normandia. Az angol-amerikai csapatok ezt a területet választották ki a szovjet által régóta sürgetett támadásnak: az ugynevezett inváziónak lebonyolitására. Amióta folyik az elkeseredett kuzdelem a támadó angol-amerikai csapatok ellen, igen sokan aggodalommal gondolnak Normandiának egyik gyönyörü, ódon kis városára, Lisieuxra, amelyet korunknak legnépszerübb szentje, a kisded Jézusról nevezett Terézke tett világhirüvé..

A háború kitörése előtt évenkint közel félmillió zarándok kereste fel a [illegible] karmelita kolostort, hogy könnyes áhitattal végigjárja vagy legalább röpke tekintettel megszemlélje azokat a helyeket, ahol virágillatként suhant el a virágsziromlelkü apácának, Terézkének alig 24 évre terjedő, arasztnyi rövid élete. Akik valamikor életük legszebb emlékei közé sorolták a lisieuxi zarándoklást, a normandiai angol-amerikai támadás kezdetén mély megdöbbenéssel hallották a világgá röpitett hirt, hogy az angolszász bombák a földig lerombolták azt a hatalmas bazilikát, amelynek páratlan szépségü alsó templomát XI. Piusz Pápának biboros államtitkára, Pacelli Jenő, a mostani Pápa szentelte fel 1937-ben. Az ördögi sugallatra működő hadi taktika mindössze 7 évre terjedő életkort engedélyezett a világ egyik legszebb és legmodernebb templomának.

A pusztitó támadásnak hire a világ minden táján sok embernek lelkében ébresztgeti fel a lisieuxi felejthetetlen emlékeket. E sorok irója is lélekben felhúzza az emlékezés zsilipjeit, hogy azokon keresztül follyon a soha el nem halványuló élményeknek halkan susogó, nyugodt sodrásu folyama. Hét tavasz elmultával is visszavisznek az emlékek Szent Terézke városába és a magyar zarándokok lelkében új életre keltik mindazt, amit az angol-amerikai bombázók soha de soha nem tudnak Lisieuxből elpusztitani.

Utban Lisieux felé.

1937 nyarán, a párizsi világkiállitás idején a világ minden tája felől a Szajna-parti Bábelba tódultak az emberek, hogy megismerjék és megbecsüljék az egyes népek értékes alkotásait. A hullámzó, tarkabarka emberrengetegben jó néhány magyar ember is résztvett. E sorok irója is velük együtt rótta a Trocadéro környékén keletkezett eszményi miniatür új világvárosoknak sikátorait. Az érzésünk azt súgta, hogy nem kell restelkednünk a népek nagy versenyében, mert az egyik legcsinosabb pavillon éppen a magyaroké volt. Ezzel a jóleső, büszke érzéssel jártuk Páris negyedeit és szemléltük a világkiállitás csodáit. De azért egyhetes párisi tartózkodásunkból szivesen feláldoztunk egy napot, hogy elzarándokoljunk Normandia patinás városába, Lisieuxba, amely a kicsi fehér Virág édes emlékétől illatos. 1937 augusztus 26-án 35 magyar zarándok indult a párisi Szent Lázár pályaudvarról a reggeli express-vonattal Lisieuxba. A távolság Páris és Lisieux között 190 kilóméter. Az express vonat megállás nélkül, szinte egy szuszra megtette azt az utat. Észrevétlenül átsuhant a nagyobb városok állomásain, hogy 2 órai száguldás után megpihenjen a Lisieuxi állomáson. Amikor Lisieuxban kiszálltunk a vonatból, akkor még figyelemre sem méltattam azt a körülményt, hogy Lisieuxtől 42 kilóméterrel nyugatabbra Cean városa található...

Szent Terézke sirjánál.

Lisieuxban az első pillanatban megára vonta a figyelmünket az épülőfélben levő hatalmas bazilika melyet a város legkedvesebb leányá-[illegible] tettek. Akkor még csak a mozai[illegible]szes alsótemplom készült el. Az egész épületnek hatalmas falai tető zet nélkül meredeztek az ég felé. Hét tavasz és hét nyár elmultával azonban hirek szerint most már ezek sincsenek meg.

De nem is az uj templom érdekelt bennünk a legjobban. Az ősi karmelita kolostorba siettünk a csipkés oromzatú és fafaragásu lisieuxi házak között. A karmelita kolostorban élt 8 évig Terézke nővér, a kis fehér virág. Mindössze 24 évet élt és ebből a 24 évből 8 esztendőt itt töltött a karmelita kolostor csendjében. Ez a kolostorba rejtett élet nem dicsekedik nagy alkotással, elbüvölő sikerrel és a világ szemében irigylésreméltó csúcsteljesítményekkel. Annál több volt benne az apró áldozat, az elrejtett szenvedés és az engesztelő önmegtagadás. Az el nem kiabált szenvedések és a szív titkos kamráiban elrejtett mennyei örömök töltötték ki Terézke életét. Akik közelebbről megismerték lelkivilágát, azok azt mondják róla, hogy olyan volt, mint egy földre szállott mennyei mosolygás. A rövid 24 esztendő is elég volt neki arra, hogy az embereket megtanitsa az Isten szeretetének kis ösvényére. Halálos ágyán megigérte, hogy halála után az lesz a foglalkozása, hogy rózsaesőt hint a tikkadt földre, a jajjal-bajjal küzdő emberekre.

Liliomszál teste ott pihen az ősi karmelita templom mellékhajójában. Rózsaszirmok özöne borítja a sir környékét. Elfelejthetetlen élmény [illegible] lett lévő oltárnál misézhettem. Az oltárnál megértettem, hogy Szent Terézke nemcsak a franciáké, hanem mindenkié. Es a legjobban meglepett az, hogy az oltárok mellett minden tenyérnyi helyet emléktáblák boritanak. Kivétel nélkül a világháborút végigküzdött katonák hálanyilatkozatai Kis Terézke közbenjárásáért.

(Folytatjuk.)

Dr. Nemes Vazul

Levente tanfolyamok az ifjúság nevelésének szolgálatában.

Mióta a Levente-törvény életbe lépett és a Levente Munka minden magyar ifju számára kötelező lett, a Levente Mozgalom évről-évre nagyot fejlődött. Szinte ugrásszerűen bontakozott ki a rendszer, a szervezet, fölhasználva az eddigi, más ifjusági mozgalmakuál szerzett hasznos tapasztalatokat. A számban és terjedelemben megnövekedett, igazán és tisztán magyar jellegü ifjusági mozgalmunk azonban nagyon is érzi még sok helyen a kiváló vezetők hiányát, amit még jelenleg az a körülmény is erősen befolyásol, hogy a hivatott vezetők közül sokan a fronton teljesitik hazájuk iránti szent kötelességüket. A megüresedett vezetők helyét újakkal kell betölteni, de az új fejlődés, a háborus tapasztalatok azt is megkivánják, hogy a vezetők évente legalább közös megbeszélés és gyakorlati bemutatások alapján kiegészitsék eddigi tudásukat. Az egymás között lefolyt beszélgetések, esetenkénti tapasztalatok leszürése sok vitás kérdést tisztáz, sok kétes dolgot megold. E szükségletek és problémák megoldására rendeznek már néhány év óta rendszeresen országszerte leventeparancsnoki-, leventeifjuvezetői- és leventeszaktanfolyamokat. Az idén a legtöbb és legjobban sikerült leventetanfolyam Magyarország legszentebb, legmagyarabb helyén, a magyar kultura bölcsőjénél Pannonhalmán folyt le. A pannonhalmi főapát rendelkezésre bocsájtotta a hatalmas pannonhalmi parkot a tanfolyamok megrendezésére, a résztvevők elszállásolására pedig az új pannonhalmi gimnázium és nevelőotthon termei szolgáltak. Már maga a „genius Loci" elősegitette azt, hogy a tanfolyamok lélekben, magyarságukban megerősödött ifjakat és vezetőket küldjenek az életbe.

A tanfolyamok irányitása és rendezése a m. kir. II. hadtest levente parancsnokság kezébe összpontosult. A parancsnokság rendkivül nagy érdeme, hogy minden tanfolyamra a legkiválóbb tisztjeit küldte el kiképzőknek. Igazán mintaszerü volt a kiképzés, amiről az ellenőrző magasrangu szemlélő tisztek is többször kifejezték legnagyobb elismerésüket. A kiképzés két irányu volt: elméleti es gyakorlati. Mind az elméleti, mind pedidg a gyakorlati kiképzés terén nagyon hangsúlyozták a neveléstan elveit. A ma katonájának nagyon sok tudásra, találékonyságra, öntevékenységre van szüksége. Ezt a találékony, öntevékeny szellemet csak ügyes neveléssel lehet elérni vagy fokozni ifjainkban. A ma arcvonala sok-sok kisebb egységre tagozott arcvonal, ahol a kis egység parancsnokának legtöbbször öntevékenyen, önállóan kell súlyos feladatokat megoldania. Az eddigi gyakorlatban sokszor kifogá-[illegible] mederbe kell terelni, s csakis ott szabad megtürni, ahol feltétlenül szükséges. Sokoldalu, általános katonai és helyenkint polgári müveltséget akar adni a ma Levente Mozgalma.

A gyakorlati kiképzésben a levente „ujoncéretté" tételén van a hangsúly. Nem a csúcsteljesitmények a fontosak, hanem a testi fejlődés sokoldalu előmozditása, hajlékonnyá és ügyessé tétele. Ezt pedig sok irányu célsportolással lehet elérni. A tanfolyamon hallgatók a lehető legügyesebb sportkiképzésben [illegible] sültek, egy kiváló tehetségü testnevelési tanár által, aki nagyszerűen bevezette a hallgatóságot a [illegible] velés, közelebbről a sportok neveléstanába is.

A résztvevők többféle és egészen különböző társaadalmi osztályokból valók voltak: papok, szerzetesek, tanárok, tanitók, jegyzők, vállalati vezetők, vállalati tisztviselők, iparosok, gyárimunkások, bányászok. És ebben a sokrétü együttesben megtörtént rövid három hétre az új idők új csodája. A leventeruha alatt eltünlek a régi társadalmi osztálykülönbségek, feloldódott a feszesség az osztálygőg, csak bajtárs állott egymás mellett, az új magyar társadalom új szellemü nevelői. A résztvevők érezték, hogy ez volt a tanfolyam egyik legkimagaslóbb eredménye.

Bonnyái Zoltán.

Katolikus egyházi [illegible]

Az Oltáregyleti imaórát az apátsági templomban augusztus első vasárnapján este 7 órakor tartják. Az imaóra után a tagok a sekrestyében átveszik az augusztusi ima szándékot.

A Katolikus Kör Hölgybizottsága a társegyesületek vezetőivel karöltve hétfőn este 6 órakor tartja tanácskozását a Katolikus Hazban. A tárgy fontosságára való tekintettel igen pontos megjelenést kér az elnökség.

Közeledik a bérmálás. Kovács Sándor megyéspüspök urunk első bérmékörutjat az ősszel Kemenesalján végzi: a jánosházai és a kemenesaljai esperesi kerület plébániáin. Mivel az iskolai előkészületekre a körülmények miatt legfeljebb csak igen kevés idő jut, azért fontos, hogy a szülők készitsék elő a bérmálkozókat lelkipásztor irányitása szerint. Első sorban kellő időben jelentsék be a bérmálkozókat a plébánián. Celldömölkön a jelentkezés határideje szeptember 1.

A nemeskocs-bobai plébánia hivei Ossko Emil plébános irányitásával 306 pengőt adományoztak a bombakarosultak javára. Köztudomású, hogy a plébánia hivei 85 százalékban egyszerü munkás emberek. Éppen ezért mindenképen dicséretre méltó az áldozatkészségük.

Gazdák figyelmébe!

Mindenfajta gabonát a legmagasabb megállapitott árban veszek celldömölki, nagysimonyi, bobai raktáramba.

[illegible] bármely vasutállomáshoz, vagy a celldömölki gőzmalomba szállitva átveszem.

A jelentett és később szállitandó gabonára 70 százalék előleget adok.

Dorcsi József
gabonakereskedő, Celldömölk.

Ég és föld között.

… istentiszteletek ősi, áhitatra hangoló kisérője, az orgona eget-földet járó hangorkánja magyar mesterének, Angster Józsefnek állitott művészi emléket Dénes Gizella vaskos regényében.

A vézna, sápadt kis Józefit a Sziléziából magyar földre vándorolt Angsterek legifjabb hajtását első munkája a garávla (a drávamenti falvak egyszerű, húros hangszere) hangja nem hagyja nyugton, s az asztalos mesterség kitanulása után addig kutat, fúr-farag mig tökéletesen el nem sajátitja az orgonaépi tés tudományát.

Még mielőtt kitüzött célját eléri az akkori iparoslegények ősi szokásaként vándorútra indul tapasztalás tanulás, világlátás céljából. Bejárja Német- Franciaország, Svájc kisebb nagyobb városait, mindenütt az orgonaépités titkait kutatva, lesve hogy készitésének művészetét önmagában a legmagasabb fokban ki-[illegible]

A sok viszontagság, kisértés, kaland között, a hatalmas dómok emeletes orgonáinak egetverő dübörgésén, a kis városi templomok egyszerű, alázatos orgonáinak búgásán, a csöndes, falusi kápolnák harmoniumainak halk muzsikáján keresztül lelkében, mint állandó alaphang ott rezeg a gyermekkori garávla primitiv pengése — a vox humana, s a felejthetetlen játszótárs a kicsi Katrina hangjának az égből is visszhangzó szárnyaló zengése — vox coelestis E két hang lenyügvő ereje huzza- vonzza az otthoni tájak felé, s mint külföldön is elismert, hires mester hazajön, Pécs városában megteremti egyszerü műhelyében a messze földön dicsőséget szerzett magyar orgonaépités művészi hajlékát.

A szülőföld emlékeihez hüséges tiszta férfiui lélek, a becsületes munkában kiteljesedett művészi alkotó- mester képét megelevenitő regényben bepillanthatunk a közelmult iparos inasainak, legényeinek mestereinek, műhelyeinek életébe. Megismerhetjük a különféle városok, országok, tájak, népek jellemző sajátságait, melyek szines rajzban vonulnak előttünk a vándorlások kalandos éveinek tükrében.

Beláthatunk a kommunista- szociálista romboló törekvések megindulásának földalatti szervezeteibe, az elégedetlen, munkakerülő, osztályharcot szitó, iszákos, mesterlegények Herbergjeinek életébe, ellentétben a szeretetet hirdető, suszterlegényből lett Kolping atya, a Legényegyletek megteremtője által létesitett munkás otthonok tiszta levegőjébe, ahol az elhagyatott, otthontalan, vándorló fiatalság, a távolság ködébe vesző szülői ház melegét pótló, megértő, védő oltalmat élvezhet.

Angster József életregényét minden iparostanonc és legény, sőt mester szivbeli gyönyörűséggel és nagy lelki haszonnal olvashatná, megtanulván belőle az igazi emberi nagyság, az önképzés, önfegyelmezés, a tisztalelkü, hitéhez, ősi vallásához hüséges iparosifjú, mester és családatya eszményének önmagában való kialakitását.

Előléptetés. A vallás és közoktatási miniszter Szabó József jánosházai polgári iskolai igazgatót a VIII fizetési osztályba léptette elő.

HETI KRÓNIKA.

Külföld:

Vatikáni hivatalos hirszolgálat közölte, hogy XII. Pius pápa táviratban fejezte ki szerencsekivánatait Hitlernek a gyilkos merényletből való szerencsés megmenekülése alkalmából.

Az olasz Bunomi-kormány helyzete megingott, mert nem sikerült Londonnal és Washingtonnal véglegesen békét kötnie. Olaszországban az egyes politikai csoportok között egyre nő az ellentét.

A szovjet-gépek az elmult hét majdnem minden napján megjelentek Magyarország légterében. A berepülés zavaró jellegü volt.

Az USA hadügyminisztériuma kénytelen erélyes rendszabályokkal élni a helyüket tömegesen elhagyó hadiüzemi munkásokkal szemben.

Londoni illetékes helyen napi 120-ra becsülik a London területét érő szárnyas bombák számát. A V. 1. London egyetlen városrészét sem kiméli. Az angol kormány több tagja London teljes kiüritését kivánja. De Churchill ezt ellenzi.

Az amerikai katonák Rómában benyomultak a római japán nagykövet lakásába és jogszerütlen bánásmodban részesitették.

A pisai történelmi nevezetességü ferde tornyot, amelynek környékén nincsen semmiféle katonai berendezés, megrongálta az ellenség.

Churchill bejelentette alsóházi beszédében, hogy a V. 1. eddig 17.000 házat rombolt össze és 800 ezer házat rongált meg.

Ryti Risto finn köztársasági elnök lemondott elnöki méltóságáról, hogy mind a katonai, mind a politikai hatalmat Mannerheim tábornagy kezében lehessen összpontositani.

Törökország szerződésszegést követett el Németországgal szemben. Ez végzetes hiba a török politika ellen, mert előkésziti az utat ahhoz, hogy a bolsevisták megszerezzék a Földközi tenger keleti részét és a Dardanellákat.

Honvédeink hősi harcokban tartóztatják fel a Kárpátok hágói felé vonuló szovjet csapatokat. A Visztulától északkeletre a bolsevisták számos támadása veszteségteljesen összeomlott.

Belföld:

A vasuti utazásokhoz ezidőszerint nincs semmiféle engedélyre szükség. De ujra figyelmeztetik a közönséget, hogy ha a vonatok túlzsufoltsága nem szünik meg, illetékes tényezők kénytelen lesznek az utazási engedély bevezetését elrendelni.

A Budapesti Közlöny aug. 4-iki száma közli a minisztérium rendeletét, mely szerint Munkács és Ungvár város területére, valamint Bereg, Ugocsa és Máramaros vármegyék területére 1944. aug. 5-től 20-ig a beutazás tilos. Egy korábbi rendelet alapján kiállitott utazási igazolványok ez alatt az idő alatt érvénytelenek.

Felemelték a hadbavonultak hozzátartozóinak hadisegély összegét, a hadirokkantak, hadiözvegyek és más hadigondozottak járadékait.

HIREK

Halálozás. Dr. Ulmer Ágoston ny. Máv. tanácsos életének 72 évében aug. 3-án hajnalban Celldömölkön rövid szenvedés után meghalt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a Szabó család temetői kápolnájából a róm. kat. vallás szertartása szerint.

Ezüstmenyegző. Endrődi (Fallek) János szombathelyi Máv. ellenőr és felesége Johann Katalin aug. 2-án ünnepelték házasságuk huszonötödik évfordulóját. Az ezüstmenyegzős házaspárt nagyszámú rokonság jelenlétében áldotta meg a celldömölki apátsági templomban Jándi Bernardin apátur. Endrődi János évtizedekkel ezelőtt Celldömölkön teljesített szolgálatot és atyafiságos szálak fűzik Varga József Máv. főpályamester családjához.

Jelentkezzenek a 12-16 éves diákok mezőgazdasági munkára. Budapestről jelentik: A Budapesti értesitő jelenti: A mezőgazdaságban elvégzendő munkák között vannak, ahol sokezer 12—14 éves diák tudna segiteni. A földmivelésügyi minisztérium a Diákkaptár Szövetséghez fordult amellyel közölte, hogy azonnal tudna foglalkoztatni 2500 vagy 3000 diákot 25 ös és százas csoportokban. A tanulók utiköltségét és ellátását valamint elhelyezését a foglalkoztató uradalom viseli, fizetésük pedig havi 120—160 kilogramm buza és 25—45 pengő. A Horthy István Diákkaptár Szövetség kéri a szülőket, küldjék el 12—16 éves fiaikat és leányaikat. Jelentkezni az iskola igazgatóságánál, vagy a kaptár felügyelő tanáránál lehet.

Nincs szükség «anyakönyvi keresztényekre»! Esztergomból jelentik: A hercegprimás irodája közli: A nyakori megkeresztelkedési kivánságokkal kapcsolatban illetékes egyházi helyről ezuton is figyelmeztetik a lelkészeket, hogy ebben a kérdésben az egyházi álláspontot a leglelkiismeretesebben kötelesek megtartani. Kellő óvatossággal járjanak el tehát és az oktatásra szánt időt is várják ki. Nincs szükség az ugynevezett anyakönyvi keresztényekre, akik Krisztus egyházával nem akarnak közösséget vállalni.

Vonatokat támadtak az ellenséges repülőgépek. Augusztus 2-án d. u. 5 óra előtt megszólaltak a szirénák. A légoltalmi parancsnokság közlése alapján megtudtuk, hogy négy angol-amerikai repülőgép nagy magasságban berepült légiterünkbe és vasuti szerelvényeket támadtak meg. Az egyik vonat mozdonyát alacsonyrepüléssel géppuskatűz alá vették. A támadás következtében Rácz István celldömölki mozdonyvezető súlyosan és Vajda József fűtő könnyebben megsebesült. Sebesült földieinket a szombathelyi kórházban ápolják.

1944. évi őszi minőségü vetőmag akció. Az 1944. évi őszi minőségü vetőmag akciót a Földmivelésügyi Miniszter Ur ezidén is megrendezi A Vármegyei Felügyelőség a celldömölki járás részére 600 q. buza és 200 q rozs minőségi vetőmagot bocsátott rendelkezésre. A minőségi buza és rozs ára a megállapitott ár és 8. P. felár, amelyből az állam 2. P.-öt vállal magára.

Ezzel kapcsolatban felhivja a közellátási hivatal azokat a gazdálkodókat, akiknek ilyen vetőmagra szükségük van, hogy igényüket jelentsék be folyó hó 8-ig. A később bejelentett igénylések nem vehetők figyelembe.

Anyakönyvi hirek

Július hónapban a celldömölki anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek.

Születés:

Kiniczky Lajos r. k. lakatosmester és Kovács Irma ev. leánya: Terézia, Irma rk. — Karacs Szóka görög kat. mezőgazd. munkásnő fia: Milán görög kat. (Kenyeri.) — Ujváry Kálmán ref. m. kir. hadnagy és Kirchlechner Jolán ev. leánya: Katalin, Éva ev. — Dr. Döbrönte József körorvos ev. és Varga Ilona ref. fia: Zoltán, József ev. (Kerta) — Patai József Máv. nb. mozdonyvezető ref. és Szarka Sarolta Aranka ev. fia: Béla ref. — Timár György műszaki tisztviselő r. kat. és Holpert Edit r. kat. leánya: Edit, Mária Margit. (Budapest) — ujlaki Utassy Lóránd m. kir. ezredes r. kat. és gyömörei és teölvári Gyömörei Borbála r. kat. fia: Béla, György, Antal Mária. (Budapest) — Benkő János [illegible] és Horváth Teréz r. kat [illegible] muszaki tiszt r. k. és Klemm Klára r. kat. leánya: Klára, Zsuzsanna — Móritz Béla Máv. főkocsivizsgáló ev. és Klimics Mária r. kat. leánya: Edit, Anna r. kat. — Drakulics Ilija földmüves napsz. és Badics Milica görögkeleti leánya: Mária, Ilona görögkeleti. — Balatoni Géza Máv. fütő r. kat. és Goda Rozália r. kat. fia Miklós. — Kántor Antal tanitó képezdei tanár ref. és Horváth Gizella r. kat. fia: Atilla, Antal r. kat. (Budapest) — Balogh István földmüves, napszámos ev. és Vámos Julianna r. kat. fia: Ferenc ev. (Csönge) — Horváth Béla könyv, és papirkereskedő r. kat. és Kovács Mária r. kat. leánya: Mária, Viola. — Tánczos Imre Máv. ob. fékező r kat. és Pós Erzsébet r. kat. fia: Imre. — Bella János Máv. kocsirendező és Szabolcsi Erzsébet r. kat fia: Atilla, István.

Házasságkötés:

Farkas Lajos Máv. napidijas tisztviselő és Klafll Mária Magdolna r. kat. — Hammermüller Nándor Máv pályamester gyakornok r. kat. és Homolya Ilona községi tisztviselő r. kat. — Horváth Gyula M. Kir. pénzügyőri fővigyázó r. kat. és Czupor Gizella r. kat. — Erdő Béla M. Kir. honvéd őrmester r. kat. és Nagy Anna r. kat. — Bukovits Béla, József M. kir tart. tizedes, magántisztviselő és Fürdős Magdolna róm. kat.

Halálozások:

Kamondi Ferenc adóügyi jegyző r. kat. 42 éves átfuródott gyomorfekély. (Gérce) — Szücs Jánosné sz. Szücs Rozália r. kat. 50 éves szivizom elfajulás. (Jánosháza) — Kalmár Imre r. kat. tanuló 13 éves, ellenséges repülőgép robbanásától égés. (Kölsővat) — Páli Imre r. kat. földmüves, napszámos 56 éves tüdőtályog. (Boba) — Hahót Róza ev, 54 éves, szivizom elfajulás (Alsóság) — Pap Lenke ev. 11 éves tetanuszmérgezés. (Vönöck) — Németh Béla ev. 9 éves gümős agyhártyagyulladás. (Duka) — Horvát Józsefné sz. Nagy Anna r. kat. 46 éves csigolyacsontvelőgyulladás. (Kispirit) — Jakus István téglagyári munkás r. kat. 75 éves végelgyengülés — Mesterházy Józsefné sz. Juszth Józefin, ev. 70 éves zugorvese. — Sárközy József földmüves, napszámos r. kat. 70 éves végelgyengülés. — Jakab Sándor, László r. kat. 6 hetes vérmérgezés.

A Közellátási Hivatal közleményei

A széna és szalma beszolgáltatása.

A gazdálkodó a rétje után megállapitott husbeszolgáltatási kötelességének teljesitésére szánt szénát, takarmány, vagy alomszalmát a vásárlásra jogositott kereskedőnek köteles vételre felajánlani. A kötelezően beszolgáltatandó teljes szénamenyiségét köteles a kereskedőnek átadni. A vásárlási napokat a községi elöljáróság a jogositott kereskedő értesitése alapján legalább két héttel köteles közhirré tenni. Amenyiben azonban a meghirdetett napon esős időjárás volna, a vásárlási nap elmarad és helyette a községi elöljáróság uj vásárlási napot hirdet. Az átvétel helyéül a kereskedő vagy a legközelebb eső vasutállomást, vagy préselési és gyüjtőtelepet jelölheti meg. A kötelezően beszolgáltatandó mennyiségen felül beszolgáltatni kivánt szénát és szalmát a gazdálkodó bármilyen időpontban felajánlhatja a kereskedőnek megvételre

A gazdálkodó köteles a beszolgáltatási kötelesség teljesitésére szánt szénát és szalmát az átadásig megőrizni és romlástól megóvni, valamint átadáskor az átvétel helyére szállitani. A vételárat az átvételkor teljes egészében ki kell fizetni.

A széna helyett beszolgáltatni kivánt zabot a zabvásárlásra jogositott kereskedőnek kell vételre felajánlani. Ebben az esetben az eladó gazdakönyvébe bejegyzik, hogy az eladás széna beszolgáltatás helyett történt.

Amenyiben a gazdálkodó széna-beszolgáltatási kötelességének a megtartott vásárlási napon nem tett eleget a nyilvántartó hatoság felszolitja, hogy záros határidőn belül ajánlja fel megvételre a szénát és az eladást a vételijeggyel igazolja. A jogositott kereskedő köteles a gazdálkodó gazdakönyvébe bejegyezni és arról vételijegyet kiállitani. A vételijegyen feltüntetik a megvásárolt széna vagy szalma menyiségét fajtáját és minőségét.

A rendelet intézkedett arról is, hogy azok részére, akiket a közellátásügyi miniszter központilag ellátandóknak jelölt ki, a Szálastakarmány- és Szalmaforgalmi Központ által kiadott vásárolni,aki a kötelezően előirt széna beszolgáltatási kötelességét már teljesitette. Az eladó gazda a vásárlási engedély felmutatása alapján nyilvántartó hatóságánal igényelheti az eladott szénának, vagy szalmának beszolgáltatási kötelességébe való beszámitását. A vásárlási engedéllyel rendelkező vevő a megvásárolt szénát és szalmát az engedély alapján lakóhelyére szállithatja.

Szalma beszolgáltatása honvédelmi célokra.

A honvédelmi szükségletek fedezése céljából az a gazdálkodó, akinek szántóterülete a 20 kataszteri holdat meghaladja, a szántóterülete után megállapitott husbeszolgáltatási kötelességének teljesitésére köteles az 1944. évben learatott kenyérgabona vetésterülete után Baranya, Bars és Hont, Bács-Bodrog, Békés, Csanád, Arad és Torontál, Fejér, Győr, Moson és Pozsony, Nyitra, Somogy, Sopron, Tolna, Zemplén vármegyék területén kataszteri holdanként 120 kg., Berg, Bihar, Csongrád, Esztergom, Gömör, Kishont, Hajdu, Jász Nagy Kun-Szolnok, Komárom, Nógrád, Pest-Pilis-Solt Kiskun, Szabolcs, Ugocsa, Ung, Vas, Veszprém, Zala vármegyék területén kataszteri holdanként 100 kg. szalmát beszolgáltatni.

A husbeszolgáltatási kötelesség teljesitésére kötelezően beszolgáltatandó szénát, valamint a fent meghatározott mennyiségű szalmát a gazdálkodó a jogositott kereskedőn kivül közvetlenül a honvédségnek is eladhatja. A honvédség a megvásárolt széna és szalma átvételét a gazdálkodó gazdakönyvébe bejegyzi, valamint részére vételi jegyet állit ki.

Az olajos és egyéb magvak beszolgáltatása.

A gazdálkodó a beszolgáltatandó olajos magvakat — kivéve a vadrepce, tök és dohánymagot — valamint a lucerna, here és bükkönymagvakat, baltacim, nyulszapuka, somkóró, szarvaskerep, csibehur, muhar, szudánifű, a zöldborsófajták vetőmagvait, a szerződés alapján termelt borsók és babok vetőmagvait, az őszi és homokiborsó, a zölden fogyasztott babfajták vetőmagvait, cukorcirok, majoranna, köménymag, mustár és ánizsmagvakat, ha csak jogszabály termelési szerződés, vagy más maganjogi megállapodás az átadásra korábbi időpontot nem állapit meg, december hó 31-ig köteles valamelyik vásárlásra jogositott kereskedőnek vételre felajánlani. A gyepvetőmagvakat és a takarmányrépa magot 1945. február hó 28-ig, vadrepcemagot, tökmagot és dohánymagot pedig 1945. március 31-ig kell valamelyik vásárlásra jogositott kereskedőnek vételre felajánlani. A termelési szerződés alapján termelt cukorrépamagot szerződés szerint azonban legkésőbb 1945. március hó 1-ig kell a jogositott vevőnek vételre felajánlani.

A fenti határidőkön túl megvételre felajánlott magvakat a beszolgáltatási kötelesség teljesitésébe nem lehet beszámitani, kivéve ha indokolt esetben a beszámitásra a Közellátási Hivatal, vagy az illetékes Áruforgalmi Központ engedélyt ad. A kötelező olajcsmag beszolgáltatás teljesitését a nyilvántartási hatóság ellenőrzi.

Ha a nyilvántartó hatóság megállapitása szerint a gazdálkodó beszolgáltatási kötelességének előreláthatólag csak úgy tud eleget tenni, hogy a gyepvetőmagvakból és egyéb magvakból is beszolgáltat s ha a gazdálkodónak ezen magvak valamelyikéből készlete van, a nyilvántartó hatóság felszólithatja a megfelelő mennyiségű ilyen mag 8 napon belül történő beszolgáltatásra.

A jogositott kereskedő vásárlási körzetén belül köteles a megvételre felajánlott magvakat a megállapitott hatósági áron megvásárolni. Ha a megvásárolt olajosmag mennyisége a 15 mázsát nem haladja meg, azt a kereskedő köteles a gazda kivánságára azonnal átvenni és kilizetni. Ha a megvásárolt olajosmag mennyisége a 15 mázsát meghaladja és a gazdálkodónak megfelelő ráktára nincs, akkor a kereskedő a megvásárolt olajosmagot 15 nap alatt köteles átvenni. Ha azonban a gazdálkodónak ilyen esetben megfelelő raktározó helyisége van, kötelezhetik, hogy a megvett olajosmagot a vételtől számitott lefeljebb hat hónapon át megőrizze, szakszerűen kezelje és tűzkár esetére biztositsa. Ebben az esetben a vételárat a kereskedő a vételtől számitott 15 nap alatt köteles kifizetni és intézkedni, hogy a gazdálkodó szerződésileg megállapitott olajospogácsa járandósága a vételijegy kiállitásától számitott legfeljebb 90 napon belül kifizettessék. A gyepvetőmagvakat és egyéb magvakat a kereskedő — amennyiben annak mennyisége 30 métermázsánál kevesebb — a kereskedő köteles azonnal átvenni, ennél nagyobb mennyiséget pedig 15 napon belül átvenni és a vételárat az átvételkor kifizetni.

A vételt a kereskedő az eladó gazdakönyvébe bejegyzi és arról vételijegyet állit ki. Ha a beszolgáltatásra nem köteles személy napraforgómagot vagy tökmagot szolgáltat be, a kereskedő köteles az eladó kivánságára a vételt az eladó beszolgáltatási lapjára feljegyezni és a vételijegyet a községi elöljáróságnak megküldeni. Nem szerződéses termelésből származó napraforgó vetőmagnak vagy tökmagnak 50—100 kg. mennyiségben történő vásárlása esetén a kereskedő vételijegy helyett árubélyeget is adhat az eladónak. 50 kg.-nál kisebb tételű napraforgó és tökmag eladásánál a kereskedő árubélyeget köteles adni. A gazdálkodó az összegyüjtött árubélyeggel havonként egyszer jelentkezhetik a nyilvántartó hatóságnál az eladásoknak gazdakönyvében való jóváirása végett.

A cukorrépamag vásárlására jogositott vevő a gazdálkodótól megvásárolt cukorrépamagról kimutatást készit és ezt küldi el 1945. március 15 ig a gazdálkodó nyilvántartó hatósághoz. A megvásárolt cukorrépamagról a vevő vételijegyet nem állithat ki. A vevő gazdakönyvében a jóváirást a kimutatás alapján végzi el a nyilvántartó hatóság.

Olajosmagvakat csakis az Olajosmagforgalmi Központ által kiállitott szállitási igazolvánnyal szabad szállitani. A vámütésre jogosult gazdaságából a vámütésbe szállitott olajosmagnál a szállitási igazolványt a vámütési igazolvány pótolja. Lucerna és heremagvakat, ősziborsó és homokiborsómagot, valamint a bükkönyfélék magvait 10 kg.-nál nagyobb mennyiségben csak a Vetőmagforgalmi Központ szállitási igazolványa alapján szabad szállitani. Ha a gazdálkodó saját termésű magvakat tisztitás céljából tisztitótelepre szállitja, azokról a községi elöljáróság ad ki szállitási igazolványt.

Minden családnak bejelentést kell készitenie zsirszükségletéről. Felhivja a közellátási hivatal a lakosság figyelmét, hogy a m. kir közellátásügyi miniszter ur elrendelte a lakosságnak a zsirellátás szempontjából való kötelező adatszolgáltatását. Az adatszolgáltatás családonként történik, és a hozza szükséges ürlapokat minden család a közellátási hivatalban kaphatja meg.

Vonatbeszüntetések a Győr-Sopron—ebenfurti vasut vonalán. A Győr—sopron—ebenfurti vasut igazgatóságától nyert értesités szerint a Celldömölkről 8 óra 40 perckor induló és Soproniba 11 óra 18 perckor érkező 212., továbbá a Soproniból 12 óra 05 perckor induló és Celldömölkre 14 óra 34 perckor érkező 215., végül a celldömölki heti vásárok napjain Celldömölkről 13 órakor induló és Eszterházára 14 óra 45 perckor érkező 214. számu motorvonatok közlekedését üzemanyaghiány miatt f. hó julius 30-ával beszüntette.

NEMZETI MOZGÓ

Aug. 5-én, szombaton fél 6, fél 8-kor 6-án, vasárnap fél 2, fél 4, fél 6 és fél 8 órakor.

— Rendes helyárak. —

A 28-AS

Magyar világhiradó.

9-én, szerdán fél 6 és fél 8 órakor. 10-én, csütörtökön fél 8 órakor.

— Mérsékelt helyárak. —

Eladó lányok

Ufa világhiradó.

12-én, szombaton fél 6 és fél 8-kor. 13-án, vasárnap fél 2, fél 4, fél 6 és fél 8 órakor. — Rendes helyárak.

Házassággal kezdődik

Magyar világhiradó.

KEMENESALJA

Megjelenik minden szombaton este.

Kiadja: a Celldömölki Katolikus Kör.

A kiadásért felel: Dinkgreve Nándor.

Előfizetési dij: Egész évre 10 pengő, félévre 5 pengő, negyedévre 2·50 P.

Csekkszám: 26.070

A hirdetéseket csütörtökön estig kell a szerkesztőséghez beadni.

Hirdetések dija előre fizetendő.

Készült: Dinkgreve Nándor könyvnyomdájában Celldömölkön.

Vasuti menetrend

Érvényes 1944. julius 28-tól.

Celldömölkre érkezik:		Celldömölkről indul:	
Szentgotthárd felől	1·48	B pest keleti pu. felé	2·08
Győr	8·30	Szentgotthárd	3·45
Pápa	5·52	Veszprém külső pu.	4·08
Sopron	7·19	Sopron (vegyes)	4·00
Veszprém külső pu.	7·27	Győr	5·17
Győr	8·34	Szombathely	6·15
Ukk	10·10	Sopron (vásárkor)	13·00
Szombathely	10·14	Székesfehérvár	14·48
Szombathely	14·36	Győr Budapest	14·50
Ukk	17·08	Ukk	14·58
Székesfehérvár	17·25	Szombathely	17·41
Sopron (vegyes)	19·15	Sopron	18·03
Szombathely	20·25	Zalaegerszeg	20·48
Győr	20.36	Pápa	21.00